

1. GOSPODA (393) sb f

Pierwsze o oraz a jasne (w tym w a 1 r. błędne znakowanie). ◇ -pod-, -pód.

sg N gospoda (42). ◇ G gospody (108). ◇ A gospodę (58) [w tym: -ą (4), -e (1)]. ◇ I gospodą (27) [w tym: -ąm (1)]. ◇ L gospodzie (107). ◇ V gospodo (3). ◇ pl N gospody (4). ◇ G gospód (18). ◇ A gospody (6). ◇ I gospodami (1). ◇ L gospodach (19); -ach (16), -ách (1), -(a)ch (2); -ach : -ách *BielKron* (1 : 1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

*Miejsce postoju w czasie podróży, karczma, zajazd, kwatera prywatna, pokój gościnny (najczęściej wraz z utrzymaniem); rzadziej prywatny dom mieszkalny, gospodarstwo; czasem eufemistycznie o lupanarze; także miejsce stałego pobytu, miejscowość; gościna, schronienie; diversorium Murm, Mymer¹, BartBydż, Mącz, Calep, Cn; hospitium Mymer¹, BartBydż, Mącz, Calag, Cn; taberna (diversoria) Murm, Calep, Cn; hospitale BartBydż, Cn; stabulum Mącz, Cn; domicilium, lenonicium Mącz; caupona, pandochium, xenodochium Calep; diversoriolum, divertieulum, hospitolum Cn (393) : yakom ya Bernadego nyeszbyl vgospodzycze yago *ZapWar* 1504 nr 1958; Iakom ya onego nyeseswal gdy sethl vlyczą zapanem swem do gospody *ZapWar* 1518 nr 2205, 1503 nr 1927, 1522 nr 2276, 1523 nr 2296; *ListRzeż w.* 28; *BierEz* G2v; Przed wieczorem na gofpodzie pytała panna Iozefa *OpecŻyw* 32, 168; Aczkolwiekciem przedtym dobrá bywaią tato gofpoda/ a wżakoż teraż dlá mnogich rzeczy widzi fie niezwolná *ForCnR* A2, A2v, A3, Bv [2 r.], B2v [2 r.]; *Mymer*¹ 12; *LibLeg* 11/95; a zatim szona Glowyna tam przifchedfchi weffwala go mowyancz mu pocz do Gofzpodi *LibMal* 1543/67v; skthora napyerwey do Rudek za Schamothuli przyachawfchi v chlopa nyeznyayomego Gofzpoda fšobyte obrali *LibMal* 1546/111; Item zeznal yfch na Gofspodach kylko odyachal ftrawy nyezaplaczywfli gdi pyenyedzi nyemyal *LibMal* 1545/100, 1543/69, 74v, 1544/79, 81, 90v (20); *KromRozm I* P3; *MurzNT* 43v [2 r.]; *GliczKsiąż* I; *RejWiz* 105 [2 r]; *Leop Luc* 10/34; *UstPraw* Gv; *RejFig* Dd5v; *RejZwierz* 137; Porodziła fyná fwoiego pierworodnego/ á vwinęła go w pielufzki/ y położyła go w żłobie/ dla tego iż im mieyfca nie było w gofpodzie. *BibRadz Luc* 2/7, *Gen* 43/21, *Luc* 10/34, 22/11; y wypifał Miáftá/ Gofpod gdzie ftali álbo iecháli *BielKron* 435v, 52v, 218v, 331 [2 r.], 331v, 375v (42); Gratuita ei hospitia decernere, Nie chćieli áby co plácył ná gofpodách/ álbo zaftąpili go ná gofpodách/ dárowáli go fumptem á nákládem *Mącz* 149a, 159a [2 r.], 221a, 280d, 487c; *GórnDworz* P8, S6v, S8 [2 r.], S8v, Cc8v, Dd; *HistRzym* 10, 27, 34v, 53v, 58 (14); Aż obcy człowiek/ poltronny/ cudzozyemiec/ Sámáritan/ vřzrawfzy go/ zmiłował fie nád nim: á opátrzywfzy rány iego/ y włożywfzy go ná bydliátko fwoie/ doniofł go do gofpody. *RejPos* 210, 18, 208, 211; A tego niechcá báczyć/ co w gofpodách ftrawia *BielSat* C2v [*idem BielRozm* 19], C2v; Ale nalepiey gdy gość od ciebie niecbce dlúgo z domu/ álbo towarzysfz ktory s thobą fpołu ieździ z gofpody/ nie czekay go/ odieźz go/ á nie miefzkay poćiwym potrzebam twoim. *RejZwierc* 150v, 26v, 27, 78, 217v; *BudNT Luc* 22/11; ktorzi cbcąc ogłádać iefliby w. tey gofpodzie wczáfność mogli mieć [*ut eommoditates diversorii viderent*]/ fzli byli zá onym Báworfkim śláhcicem *ModrzBaz* 47; Druga/ áby gofpody iáko przycbodzącym były bezpieczne/ ták teź im fámym bezpieczne były. *ModrzBaz* 64; *SkarJedn* 246; *Calag* 272a; Potym nábudowála kłařtorow męfkich y pánięńfkich y ná pielgrzymy rozmaitych gofpod/ áby tám złożenie mieć mogli *SkarŻyw* 140, 62, 118, 183, [237], 311, 356, 440;*

á niewyrzyfz nic więcey/ iedno pialki/ wodę/ á niebo/ pafniewy ani pytay/ á gofpod tylko trzy przes mil 18. y to dáleko zdrogi *StryjKron* 72; *CzechEp* 268; bo nie rad dla fwaru po gofpodách chodzę *NiemObr* 26, 25 [3 r.]; *KochFr* 30; *KochSz* C3v; *WerGośc* 216, 223, 247, 250, 251 [2 r.], 256; *WerKaz* 290; ZE dżdzu w wczoráfzå owę wielką niepogodę/ Mogę rzéc/ zem był tráfił ná czyftå gofpodę. *PudlFr* 38, 57; *BielRozm* 11, 19 [2 r.], 28; á żeby fię w gofpodzie fwey fpokoynie/ bez hukow/ krzykow/ ftrzelánia/ krzofánia/ wysiedzic kto mógl/ o tym áni pomysłać. *GórnRozm* A3v; A iefli kto prawdziwie chorował/ flano wrząd do gofpody *GórnRozm* H4, H4, L3v, L4; Lecz Pan Woiewoda iż niema czym sił poprzeć zemdlonych zgospody od trzech niedziel niewycbodzi. *ActReg* 155, 53, 81, 84 [2 r.]; *Calep* 335b, 610b, [725]b, [1149]b; *WyprPl* B3, B4; *LatHar* 716; *WujNT Luc* 2/7, 9/52, s. 233, *Luc* 10/34, s. 237 (9); POnieważ ná féymikach y fądziéch o Gofpody wielką trudność y różnice bywáią: tedy Stároftowie [...] máią ie rozdawác. *SarnStat* 44, 15 [2 r.], 171, 354, 378, 569 (12); Tu ná ziemi nie gotuią nam iedno ná ieden dzień/ na ieden nocleg/ iáko w gofpodzie/ y to we złey. *SkarKaz* 551b; *CiekPotr* 73; Mizerya nieczyfta/ wiotchy niedoftátek: Ná podfieniu gofpodá/ w gnoi u ná oftátek. *KlonWor* 34.

gospoda kogo, czyja (54): Ia kom ya vecztbernaszczye person dnya rocznego do goszpody thwey do ozaroua szmyeczmy pavezamy ne przyszethl *ZapWar* 1503 nr 1925, 1503 nr 1926, 1504 nr 1958, 1505 nr 2050, 1513 nr 2127, 1528 nr 2396, 1545 nr 229; *BierEz* A4v; Przed ktoremy yachawfchi do Gospodi Prethwiczowey pital go o thi tho flowa. *MetrKor* 61/223v; *LibMal* 1544/90v, 1550/157v; Páthmos ná Egeo/ gofpodá S. Ianá Ewánielifty. *BielKron* 461v, 12, 218v, 330, 331 [4 r.], 331v (12); Lenonicium, Gofpodá/ páń takawych [!]/ zántus. *Mącz* 188d; *GórnDworz* P8, P8v [2 r.], S7, S8; *RejPos* 112v; Ná Piwnice. [...] Tu iefl fzalonych gofpodá *RejZwierc* [238], 78, [238]; *BudNT Mar* 14/14; *SkarŻyw* 118, 455; *StryjKron* 587; *NiemObr* 25 [3 r.]; *KochFr* 30, 47; *WerGośc* 249, 250; *GórnRozm* A3v; *ActReg* 53; *LatHar* 705; *SarnStat* 354, 433, 569; *ZapMaz II G* 97/90 [2 r.]; y Helizeufz gofpodę fwoię wkrzeżenim fynaczká vmárłego poświecił. *SkarKaz* 579a; *CiekPotr* 73.

W połączeniach szeregowych (3): anym vczynkv czelesznego przesz woley yey gwalthem w karczmye y w domv w gospodzye v robothnego yana chmyela Carczmarza [...] vczynyl *ZapWar* 1533 nr 2407; Hospitium, Gofpodá/ Gościniec/ Gościnni dom Kárczmá. *Mącz* 159a, 487d.

W charakterystycznych połączeniach: *gospody pytać*; *do gospody donieść*, *doprowadzić* (*wprowadzić*, *prowadzon*) (6), *kwapić się*, (*po*)*ślać* (5), (*przy*)*jechać* (*jechać*) (5), *przyjmować* (*przyjąć*) (5), *przyść* (*chodzić*, *iść*, *pość*, *naść*, *weść*, *odeść*, *ześć*) (29), *tluc*, (*za*)*wieść* (3), *znosić się*, *zsiadać*, (*z*)*stąpić* (2); *z gospody nie chcieć*, *prowadzić*, *wychodzić*, (*wy*)*jechać* (*przyjechać*) (3); *gospodę* (*na*)*gotować* (*zgotować*) (3), *obrać*, *obronić*, *odmieniać*, *opuścić*, *ukazać*, *wiedzieć*, *wyłupić* (2), *zastępować* (2); *na gospodę najechać* (*wjechać*, *zjechać się*) (3), *prowadzić*, *przyjąć*, *przyść* (*naść*, *iść*, *weść*, *przychodzić*) (6), *strzelać*, *trafić* (2); *w gospodę iść*; *gospodą opatrować*; *o gospodzie wiedzieć* (2); *po gospodach chodzić* (4), *tułać się* (2); *gospoda bliska*, *czysta*, *dobra* (6), *godna*, *krolewska*, *pyszna*, *śluszna*, *święta*, *zła*, *znamienita*, *zwyczajna*; *wykupienie z gospody*; *na gospodzie* (24), *w go*(83).

Zwroty: »być (a. (prze)bywać) w gospodzie, na gospodzie, gospodą; w gospodzie będący« [*w tym: u kogo* (5)] = *diversari Mącz*, *Calep* [szyk zmienny] (11 : 4 : 5; 1): On tedy młodzienecz będącz na gofpodzie/ iął pytaćz fwego gofpodárza Práwdy o wiele rzeczy *ForCnR* A2v; iefli trafi do Práwdy

ma v niego na gośpodzie przebywać *ForCnR* E2v; *LibMal* 1545/109, 1547/127, 1548/138; Boć wálz Bog iefł/ á podobno też teráz fkiem mowi/ álbo iefłth gdzie w gośpodzie/ álbo ná drodze [*aut in deversorio est aut in itinere*]/ álbo też fpi/ trzeba go obudzić. *Leop* 3.Reg 18/27; Do pániey álbo do pánny pozwáney w gośpodzye będącey ma Sędzya poślác widzá fwego *UstPraw* H2v; *RejFig* Dd; *Locusquae ei publice quo diverteretur datus est*, Dano mu mieysce gdzie miał ftnąć/ gośpodą być. *Mącz* 487c, 487d [3 r.]; *GórnDworz* T2; *HistRzym* 131; Znać że v ciebie gośpodą pośłowie. *KochOdpr* A4v; *SkarŻyw* 183, 184; *ActReg* 82, 86; *Calep* 335b [2 r.].

»da(wa)ć gospodę; rozdawanie gospod« = *dare deversorium Vulg* [szyk zmienny] (4; 1): Iezu ktorys fie pokornie na ine miefłce fłkonił/ gdyć Samaritanowie niechcieli gośpody dać. *TarDuch* B6v; *Leop Ier* 9/2; Lot dawa gośpodę Anyołom w domu fwoim. *BibRadz Gen* 19 arg; *CzechRozm* 240; Rozdawanie Gośpód. *SarnStat* 44.

»mieć gospodę« [w tym kogo (5), w czym (4)] = *diversari Mącz*; *excipi hospitio Calag* [szyk zmienny] (19): *OpecŻyw* 14v, 76; *LibMal* 1545/108v; Alić oto miefłczanie tego miáfłá/ obfłkoczyli dom w ktorymem miał gośpodę [*domum in qua manebam*] *Leop Iudic* 20/5; támże v niego máiac gośpodę iedli y pili [*Comederuntque ae biberunt et manserunt ibi*]. *BibRadz Iudic* 19/4, *Act* 9 arg; *Mącz* 487d; *RejPos* 19; *RejZwierc* 236v, [238]; *SkarJedn* 246; *Calag* 272b; *SkarŻyw* 101; A záwoławfzy/ pytáli iefłliby tám Symon ktore⁸⁰ zowią Piotrem/ gośpodę miał [*haberet hospitium*]. *WujNT Act* 10/18; ten ma gośpodę w domu Symoná gárbárzá nád morzem. *WujNT Act* 10/32, *Act* 10/6, s. 621 marg; *SkarKaz* 483b; *KlonWor* 33.

»gospodę naleźć« = *domicilium comparare Mącz* [szyk zmienny] (6): a tak nienalazłfy tobie z fwy^m oblubieńce^m gośpody/ muflifj wniłtz pod fłopę pośpolitą *OpecŻyw* 15; *Mącz* 62a; *ProtStoj* E2; *SkarŻyw* 140, 241, 243.

»sta(ną)ć (a. stawac) gośpodą, w gospodzie, na gospodzie; gośpodą stojący« [w tym: u kogo (1)] = *diversari Mącz*, *Calep*; *divertere Mącz*, *Vulg*; *hospitari*, *receptari Mącz* [szyk zmienny] (13 : 6 : 4; 1): *ForCnR* A2, Bv; *LibMal* 1543/67v, 69, 1554/184v; *GliczKsiąż* C6v, E8; *RejZwierc* 3; Powiedzyála zem iefł corá Bátuelowá fyná Náorowego [...] iefłli cbecie v nas ftać gośpodą możecie *BielKron* 13; ftał ná zamku Władziłław/ ále K. Zygmunt w gośpodzye. *BielKron* 414, 331, 398; *Mącz* 36b, 159a, 487c, d; Pátrrze zásię piáfłrká/ iáko trawi fłczódrze/ Gdzie fłanie ná gośpodzie/ pocźnie fłobie dobrze. *BielRozm* 28; Hospita – Gośpodiny, gośpodą ftoiaca. *Calep* 489b, 335b; Rośpuść rzełze/ áby odfłedłzy do miáfłteczek y wśi okolicznych/ gośpodami fłali *WujNT Luc* 9/12, *Luc* 19/7, s. 384 marg, *Act* 21/16; *KlonWor* 35.

»stawiac (a. postawic) gośpodą, na gospodzie; postawienie na gospodzie« = *receptare*, *receptio Mącz*; *excipere hospitio Calag* (1 : 1; 1): Receptio, Przyjęcie Pośławienie ná gośpodzie, *Mącz* 36b, 36b; Herbergen. Przyiąć/ pośławiac gośpodą. *Excipere hospitio. Calag* 272a.

»szukać gospody« (2): Szukay gośpod po vlicy *BielKom* G2; *KlonWor* 35.

»(u)prośic gospody, gospodę« [w tym: u kogo (2), w czym (1)] [szyk zmienny] (3 : 1): dom od domu chodzi zapálaiaz fie gośpody prośłatz *OpecŻyw* 15; y vprośł fłobie w fwym włáfnym domu v matki gośpodę *BielŻyw* 132; *HistRzym* 37v [2 r.].

»(u)prosić do gospody« (4): y prosił ich do gośpody swoiey *BielKron* 12; *GórnDworz* S8; *RejPos* 112v; *WerGość* 250.

»wypowiedzieć (a. wypowiedać) gospodę« = *hospit(i)um renunciare Mącz* (2): *Hospitium renunciare*, *Wypowiedzieć gośpodę. Mącz* 159a, 254c.

»gospodę zapis(ow)ać« = *być może przygotowywać zasadzkę* (2): *Mowią że tu gośpodę komuś zápiłuią/ Ale milczeć w tey mierze Kfięża rofkázuia. Prot* B3v; *Tę gośpodę zápiłano/ By w niey błaznow probowano. RejZwierc* [238].

Wyrażenia: »nierządna gospoda« = *lupanar* (1): *wiedzcie ią do nierządney gośpody/ á tám ciało iey niech fłuży wżeteczności ludzi młodych. SkarŻyw* 444.

»pospolita gospoda« = *zajazd; diversorium Murm, Mymer¹, Cn; taberna Murm, Calep, Cn; caupona, pandochium Calep; diversoriolum, diverticulum, hospitale, hospitiolum, hospitium Cn* [szyk 4 : 3] (7): *Murm* 137; *Mymer¹* 30; *Condicere symbolum ad coenam*, *Obiecać komu k woli iść ná wieczrę do pośpolitey gośpody o fwoyim grofzu. Mącz* 87b; *HistRzym* 121; *Calep* 174b, [751]a, 1043a.

»gospoda świecka« (1): *połlala pon Catharzina zilyna pawła Chlopcza do Gośpodi szwyeczkiy LibMal* 1544/88v.

Szeregi: »dom, (i, a(1)bo) gospoda« [szyk 3 : 2] (5): *ZapWar* 1548 nr 2669; *BartBydg* 44; *ComCrac* 16v; *Mącz* 411c; *Poczynaymy vmierać świátu/ áby nam był [...] iáko zła gośpodá y dom fprochniały. SkarKaz* 422b. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*].

»gospoda, (albo, jako, i) droga« = *deversorium aut iter Vulg* [szyk 3 : 2] (5): *ComCrac* 16v; *Leop* 3, *Reg* 18/27; *A tak rychło w gośpodzie iáko w drodze zginie RejZwierc* [272], [272]; *ActReg* 18.

»od gospody do gospody; z gospody na gospodę« (1 : 1): *á ieden drugiego iáko flepy flepego wodzi od gośpody do gośpody gdzie więcej piją. RejZwierc* 194; *CiekPotr* 13.

»gospoda, (i) karczma« [szyk 3 : 2] (5): *Mącz* 411c; *Calep* 174b, 1043a; *Gwałt w Kárczmách, gośpodách. SarnStat* 626, 293. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 3 r.*].

»gospoda albo legier« (1): *tedy ná máietności má bydź pozew kładzion: gdzie nie/ tedy w gośpodzie/ álbo Legierze pozwánego. SarnStat* 433.

»gospoda albo stanie« (1): *A ktoby z ruźnicą nábitą chodził/ álbo z nią z gośpody álbo z ftania fwego tu do namiotów przyiechał/ [...] tákowy ma bydź wieźeniem karan SarnStat* 16.

W przen (15) : *Leop Sap* 18/3; *Pan Potym iádác w drogę/ fwą bárwę obaczy/ Rzecze wierę pan Mátufz/ náłz to wifieć raczy. Wey przedfię náłzy gorą/ chociaiy w cudzey ziemi/ Ale my tę gośpodę co zyednał miniemy. RejFig* Dd5v; *ABowiem pátrzay iáko Cnotá/ Rozum/ á Fortuná dáleko roznemi gościńczy od fiebie ciągną/ także im też roznego ftáránia y roznych gośpod potrzebá. RejZwierc* 22; *GrabowSet* V4.

gospodą czego (3): *Czo ieft morze, odpifał tak, fwiata oblanie, [...] gośpodą wod, ftudnicza chmur. BielŻyw* 135; *BudBib Ps* 96/2; *CzechEp* 313.

Zwroty: »gospody nie mieć« [szyk zmienny] (2): *Bo acz fię niektorym ná on czas zdáło/ iakoby iuż w páńftwie Litewkkiem Chriftus Pan y iego członki/ żadney gośpody y żadnego opiekuna niemieli BudBibKaw* A3; *SkarŻyw* 71.

»stanąć w gospodzie« (1): *łzalona rzecz bárzo Y zła ftánąc w gośpodzie v požądliwości. CiekPotr* 53.

»gospodę zapisać« [szyk zmienny] (4): Izałz nie pomniłz co nápiáno ná márnym czele twoim/ gdyś lie poślubował Pánu fwemu? iż nikomu inżemu tám gośpody nie zápiáno/ iedno Bogu Oycu/ y Synowi/ y Duchu s. *RejPos* 252v, 254; *RejZwierc* 19, [238].

»znaleźć gospodę« (1): A tám iuż miedzy onemi wieźycámi rokfołznemi/ tho ielt miedzy cnotámi onymi/ pewnie łobie znajdziełz łpokoyną gośpodę do każdego pocźciwego poštánowienia żywotá fwego. *RejZwierc* 14v.

Przen (43) :

a) Świat, życie doczesne (17) : Świat gośpodá z vrzędú. *RejWiz* 105 marg, 105 [2 r.], Dd3; *RejZwierc* 271v [3 r.]; O iáko tám lepiej gdzie Chryštus nágotował/ byłmy fię łámi ná to gotowác chćieli: á tu w tey gośpodzie myłłami y kochánim głupim nie zołtawáli. *SkarKaz* 552a.

gospoda czego (1): Przeto ia iuż opułzczám/ tę łwiátá gośpodę *BielKom* B2.

gospoda komu (1): Do Świátá. [...] Boś ty nie ielt dziedzicem ieltés nam gośpodá *RejZwierc* 271v.

Zwoty: »w gospodzie mieszkać« (1): Włzyłcy w niepewný gośpodzie miełzkamy *KochFrag* 17.

»stać w gospodzie, gośpodá« (1 : 1): *BielKom* Bv; A Me włzytki życzłiwe Pánie Boże żywy/ Záchoway tu w fwey łáłce á day łtan pocźciwy/ By też ná to pomnieli iż łtoią w gośpodzie *RejZwierc* 271v.

Wyrażenie: »ziemska gospoda« (1): A ty ziemłka gośpodo iuż cie też Bog żegnay *RejZwierc* 271v.

Szeregi: »(nie) gośpodá i (ale) dom« [szyk 1 : 1] (2): Bo ten łwiát nie ielt náłz dom/ ále ielt gośpodá/ Ktora tn nam z vrzędú ielt daná od Bogá. *RejWiz* 105; *SkarKaz* 209a.

»droga i gospoda« (1): Iákobyłmy tu od łmierći y łłopotow bełpieczni byli/ á o drodze y krotkley gośpodzie nie wiedzili. *SkarKaz* 245b.

b) Świat zaziemski: niebo, piekło (3) : Ale ná doł do piekłá łámy bieżá kołá/ Trefi tám nie pytáiąc do gośpody zgołá. *RejWiz* 180v; *RejPos* 68; *RejZwierc kt*; *BudBib Zach* 2/13[17].

Zwrot: »gospodę zapisowác« (4): A tu lie przypátruy ná iákley łá pieczy wierni Páńłcy [...] y gdzie im gośpody zápiłuię/ bo w kłięgach wiecznego żywotá. *RejAp* 23v.

Wyrażenie: »wieczna gospoda« (1): Wolę wieczną gośpodę zyednáć łobie w niebie *RejZwierc* 271v.

Szeregi: »gospoda, droga« (1): Bo gołćiniec vtárty/ że lie y trzey miná/ Ale rychłey w gośpodzye/ niż ná drodze zginá. *RejWiz* 180v.

»karczma a gospoda« (1): Ieltczze náołthátek poštáwiłz każdego w oney kárczmie łmrodliwey á w oney márney gośpodzye onego wiecznego zátrácenia iego. *RejPos* 173v.

c) Grób (1) : Włyłcy ći w tey gośpodzie nocleguiá w ziemi/ Y noclegowác mnłzą co idá zá nimi. *KołakCath* C3.

d) Siedlisko, órodek (16) : Sáligia miánowány/ W náłzych łercach piátnowány/ Ná ktorey będye vrodzye/ Iuż tám wiemy o gośpodzye *BielKom* D2.

gospoda czego (4): Diversorium flagitiorum, et officina hequitiae, Gośpodá łotrowłtwá y wárltát włzech niecnót. *Mqcz* 487d; *BudBib Eccli* 14/25; O łwiećie: o łtáránia: Gośpodo złołći/ zrad/ ołzúkánia. Gdzież łwoy bieg wyprołtuię *GrabowSet* P3v; *CiekPotr* 43.

gospoda czemu (2): Włáłna niezczćelciu ielt człowiek gośpodá *RejZwierc* 229v; *BudBib Ier* 49/33.

Zwroty: »gospodę dać« [szyk zmienny] (2): Kollegium Krákowłkie. STárzy ludzyc co bogom/ mieyćcá obyeráli/ Tuby pewnie gośpodę/ nie złąby im dáli. *RejZwierz* 111v; *GórnDworz* Mm4.

»gospodę mieć« [szyk zmienny] (5): TEgo łufznie ni ná czym/ winowác nie mogę/ Bo widzę iż v niego/łzczeńcie ma gośpodę. *RejZwierz* 56, 88v; *GórnTroas* 32; *CzahTr* [D2]v; *SapEpit* A2.

»mieszkać w gospodzie« (1): Ten będzie mieszkał w gośpodzie wżech dobr á pod dáchem iey záchowa dziatki fwoie *BudBib Eccli* 14/25.

»w gospodzie, gospodą sta(ną)ć« (1 : 1): *RejZwierz* 19; Cyprydy fynie/ Bożku bez litości [...] Niechcę iáko żywo/ V mnie gośpodą Abyś łtánął kiedy *GosłCast* 40.

Szereg: »dom ni gospoda« (1): Iuż łczęścié v nas nie ma domu ni gośpody *GórnTroas* 32.

e) *Łono matki* (1) : Abowiem nie pierweyby do nas ná świat przyźedł/ ále w żywot Máryey: y nie pierwey by pofelłtwá do ludzi łprawował/ áleby łobie gośpodę gotował: áboby łie wćieláł. *CzechRozm* 32v.

Synonimy: gościniec, »gościnny dom«, *karczma*, *legier*, *stanie*, »szynkowny dom«.